

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila a JUDr. Jaromíra Klepše ve věci

žalobkyně: **N. R.**

proti

žalovanému: **Úřad práce ČR – Krajská pobočka pro hlavní město Prahu**
sídlem Domažlická 1139/11, 130 00 Praha 3

v řízení o žalobě proti postupu žalovaného v souvislosti s vyřizováním žádostí o příspěvek na bydlení

takto:

- I. Žaloba v části, kterou se žalobkyně domáhá přezkumu Oznámení o změně výše dávky státní sociální podpory – příspěvku na bydlení č. j. 526246/18/AB z 4. 4. 2018, č. j. 901414/18/AB z 5. 6. 2018, č. j. 1735643/18/AB z 29. 10. 2018 a č. j. 243456/19/AB z 8. 2. 2019, vydaných žalovaným, **se vylučuje** k samostatnému projednání.
- II. Žaloba v části, kterou se žalobkyně domáhá ochrany proti nečinnosti žalovaného spočívající v nevydání oznámení o změně výše příspěvku na bydlení za duben 2020, **se odmítá**.
- III. Žaloba v části směřující proti postupu žalovaného, který spočíval v přiznání příspěvku na bydlení až po uplynutí lhůty stanovené zákonem a v jehož důsledku žalobkyně nemohla podat žádost o přídavek na dítě již od ledna 2018, **se odmítá**.
- IV. V řízení o částech žaloby specifikovaných ve výrocích III. a IV. **nemá** žádný z účastníků **právo** na náhradu nákladů.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Žalobou z 29. 2. 2021, podanou osobně 21. 4. 2021 u Obvodního soudu pro Prahu 3, se žalobkyně domáhala svých práv ve věcech
 - a) nečinnosti žalovaného,
 - b) zneužití úřední moci,
 - c) nesoučinnosti a nesprávnosti úředního postupu při vyhodnocování dávek v řízeních o příspěvek na bydlení od dubna 2018,
 - d) nároku na náhradu škody,

- e) pošpinění svého jména,
 - f) nedodržení postupu při vyplácení dávek.
2. Obvodní soud pro Prahu 3 usnesením č. j. 8C 100/2021-5 ze 17. 5. 2021 vyloučil žalobu v rozsahu nároku shora uvedeného pod písmenem a) k samostatnému řízení a usnesením č. j. 8C 118/2021-8 z 15. 7. 2021 vyslovil svou věcnou nepříslušnost k projednání této části žaloby a postoupil ji Městskému soudu v Praze coby věcně a místně příslušnému soudu rozhodujícímu věci ve správním soudnictví.
 3. Žalobu na ochranu nečinnosti žalobkyně odůvodnila tak, že se jí již po dobu tří let nedostává řádně vyplacených dávek příspěvku na bydlení, a to od ledna 2018 do dne podání žaloby. Postup žalovaného při vyřizování jejích žádostí byl podle žalobkynina názoru v rozporu s právními předpisy, a ačkoli žalobkyně opakovaně žádala o nápravu, komunikace žalovaného ani Ministerstva práce a sociálních věcí k ní nevedla.
 4. Jelikož žaloba neobsahovala všechny zákonné náležitosti a byla částečně nejasná, zdejší soud usnesením č. j. 10A 87/2021-11 z **30. 8. 2021 vyzval žalobkyni k odstranění nedostatků žaloby**, zejména k tomu, aby uvedla, o kterých jejích žádostech o příspěvek na bydlení žalovaný dosud nerozhodl a zda se ve vztahu k těmto žádostem domáhala u nadřízeného správního orgánu ochrany proti této nečinnosti. Žalobkyně **doplnila žalobu** obsáhlým podáním, doručeným soudu **5. 10. 2021**, v němž mimo jiné popsala životní nesnáze, které ji do roku 2014 provázely, a pochybení, jichž se měl žalovaný dopustit při vyřizování jejích žádostí o různé sociální dávky.
 5. Přestože žalobkyně svou žalobu – lépe řečeno tu její část, kterou soud v tomto řízení projednává – původně pojala jako žalobu na ochranu proti nečinnosti podle § 79 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále „s. ř. s.“), z její argumentace v doplnění žaloby doručeném 5. 10. 2021 soudu vyplynulo, že příspěvek na bydlení za tvrzená období (možná s výjimkou dubna 2020) byl žalobkyni přiznán i vyplacen (opožděně), ale žalobkyně nesouhlasí s jeho výší.
 6. Soud proto v usnesení č. j. 10A 87/2021-36 z **13. 10. 2021** poučil žalobkyni o rozdílech mezi žalobou proti správnímu rozhodnutí podle § 65 a násl. s. ř. s. a žalobou na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 a násl. s. ř. s., uváděje mimo jiné, že správnost výše sociální dávky však nelze přezkoumat na základě žaloby na ochranu proti nečinnosti, nýbrž pouze na základě žaloby proti rozhodnutí správního orgánu. Zároveň soud **vyzval** žalobkyni **podruhé k odstranění vad žaloby**, zejména k tomu, aby jednoznačně uvedla, zda ohledně svých žádostí o příspěvek na bydlení podává žalobu na ochranu proti nečinnosti, nebo žalobu proti rozhodnutí správního orgánu. Dále ji vyzval, aby ujasnila, nakolik se její výhrady proti postupu žalovaného vztahují také na vyřizování jejích žádostí o přídavek na dítě, o němž se poprvé zmínila až v doplnění žaloby.
 7. Žalobkyně doplnila žalobu podáním ze 17. 11. 2021, v němž k výzvě soudu sdělila, že:
 - 1) Žádá o přezkoumání oznámení žalovaného č. j. 526246/18/AB, č. j. 901414/18/AB, č. j. 1735643/18/AB a č. j. 243456/19/AB, která se vztahují k **celému roku 2018** a v nichž byl příspěvek na bydlení stanoven a vyplacen v nesprávné výši, neboť žalovaný komplexně nezohlednil žalobkyninu situaci a dopustil se také průtahů. Zároveň žalobkyně přiložila všechna oznámení o změně výše dávky s uvedenými čísly jednacími, specifikovanými ve výroku I. tohoto usnesení.
 - 2) Žádá o vyjmutí **celého roku 2019 a ledna 2020** z podané žaloby.

- 3) Za duben 2020 měl žalobkyni náležet příspěvek na bydlení ve výši 9 526 Kč, stejně jako v předchozích měsících, ale obdržela pouze částku 9 199 Kč. Současně uvedla, že rozhodnutí nebo oznámení za tento měsíc dosud neobdržela, ale nadále o to usiluje.
- 4) Na možnost čerpání příspěvku na dítě se zeptala na schůzce s pracovníci žalovaného 11. 1. 2018 a dostalo se jí odpovědi, že žádost o něj může podat až po přiznání příspěvku na bydlení. Žalobkyně však vyrozumění o přiznání příspěvku na bydlení ani samotný příspěvek neobdržela po dobu tří měsíců, a v důsledku tohoto pochybení nemohla čerpat příspěvek na dítě od ledna 2018.

II. Vyloučení části žaloby k samostatnému projednání

8. Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, (dále „ZSSP“), jenž upravuje také poskytování příspěvku na bydlení, stanoví v § 70 odst. 1, že rozhoduje-li krajská pobočka Úřadu práce o dávce v případech, kdy se nevydává rozhodnutí – a mezi ně patří podle tohoto ustanovení a § 69 ZSSP rovněž žalobkynin případ –, je povinna žadateli doručit písemné oznámení o dávce a její výši. Proti tomuto postupu lze podle § 70 odst. 2 písm. a) zákona uplatnit námitky do 30 dnů ode dne výplaty první splátky dávky po jejím přiznání nebo ode dne výplaty dávky. Podle odstavce 4 téhož ustanovení se námitky podávají písemně u příslušné krajské pobočky Úřadu práce, která dávku přiznala. Krajská pobočka Úřadu práce vydá do 30 dnů ode dne, kdy jí námitky došly, rozhodnutí o dávce. K námitkám, které byly podány opožděně, se nepřihlíží.
9. Rozhodnutí o dávce vydané podle ZSSP je rozhodnutím správního orgánu, jehož přezkoumání se lze domáhat žalobou podle § 65 a násl. s. ř. s., tedy rozhodnutím, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti (srov. na příklad rozsudek NSS č. j. 1 Ads 36/2015-29 z 3. 6. 2015).
10. Pokud jde o **příspěvek na bydlení za leden až prosinec 2018**, žalobkyně se výslovně domáhá přezkoumání čtyř oznámení žalovaného o změně výše této dávky státní sociální podpory. Z žalobkyniných tvrzení i přiložených oznámení vyplývá, že příspěvek na bydlení jí byl v tomto období přiznán a také vyplácen, o čemž jí bylo zasláno oznámení, které obsahovalo poučení o možnosti podat proti postupu žalovaného námitky. Žalobkyně s výší tohoto příspěvku nesouhlasí.
11. Žalobkyně opakovaně tvrdí, že se proti postupu žalovaného bránila, nicméně v této fázi řízení není podle soudu dosud postaveno na jisto, že žalobkyně podala proti tomuto postupu včas námitky a že proti následujícímu rozhodnutí o dávce brojila v zákonem stanovené lhůtě. Jinak řečeno: v tuto chvíli ještě nelze s jistotou konstatovat, že jsou splněny všechny podmínky řízení, včetně toho, že žalobkyně nenapadá úkon, jenž není ze soudního přezkoumání vyloučen ve smyslu § 70 s. ř. s. (jako by tomu bylo v případě, kdyby žalobkyně námitky proti postupu žalovaného včas nepodala).
12. Naproti tomu je zřejmé, že žaloba v této své části je po obsahové stránce žalobou proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. O žalobách proti rozhodnutí správního orgánu ve věcech státní sociální podpory přitom na rozdíl od žaloby na ochranu proti nečinnosti v těchto věcech nerozhoduje senát, nýbrž specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.), a totéž nutně platí o zkoumání podmínek řízení o tomto žalobním typu.
13. Žaloba proti rozhodnutí ve věcech státní sociální podpory tudíž nemůže být projednána a rozhodnuta společně se žalobou na ochranu proti nečinnosti ve věcech státní sociální

podpory. Soud proto tuto část žaloby vyloučil podle § 39 odst. 2 s. ř. s. k samostatnému projednání.

14. K žalobkyniným tvrzením ohledně průtahů při vyřizování žádostí o příspěvek na bydlení za rok 2018 a ohledně dalších negativních účinků postupu žalovaného v těchto řízeních pro žalobkyni soud dodává, že tyto nároky, uplatněné v původní žalobě a rekapitulované v odstavci 1 tohoto rozsudku, nebyly postoupeny soudu rozhodujícímu věci ve správním soudnictví a nadále zůstaly předmětem řízení vedeného Obvodním soudem pro Prahu 3, kam byla žaloba podána.
15. Pro úplnost soud podotýká, že postup žalovaného při vyřizování žalobkyniných žádostí o **příspěvek na bydlení** za období **roku 2019 a ledna 2020** podle jejího výslovného sdělení, obsaženého v doplnění žaloby ze 17. 11. 2021, není předmětem nynějšího řízení.

III. Odmítnutí části žaloby na ochranu proti nečinnosti

16. Žalobou na ochranu proti nečinnosti se může ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek. (§ 79 odst. 1 s. ř. s.).
17. Pokud jde o **příspěvek na bydlení za duben 2020**, žalobkyně se taktéž ohrazuje proti jeho výši, která měla být podle jejího názoru o 327 Kč vyšší, než kolik jí bylo vyplaceno.
18. Tento svůj žalobní nárok žalobkyně ve svých podáních pojala rozdílně od nároků popsanych v části II. tohoto usnesení. Hlavní odlišnost spočívá v tom, že žalobkyni ohledně tohoto období neobdržela žádné rozhodnutí ani oznámení, o jejichž doručení dosud usiluje, a proto se proti postupu žalovaného nemohla podle svého přesvědčení žádným způsobem bránit. Právě v nevydání tohoto oznámení spatřuje žalobkyně nečinnost žalovaného.
19. Z výkladu podaného v části II. tohoto usnesení vyplývá, že oznámení o změně výše dávky vydané podle § 70 odst. 1 ZSSP není rozhodnutím ve věci samé (a samozřejmě ani osvědčením), jak požaduje § 79 odst. 1 s. ř. s. Takovým rozhodnutím je podle judikatury správních soudů až rozhodnutí o dávce ve smyslu § 70 odst. 4 ZSSP, které žalovaný vydá na základě námitek podaných podle odstavce 2 téhož ustanovení (rozsudek NSS č. j. 1 Ads 36/2015-29 z 3. 6. 2015). Počátek lhůty pro podání námitek se přitom neodvívá od doručení oznámení, ale od data výplaty dávky. Žalobkyně však námitky podle vlastních slov nepodala.
20. Jelikož se žalobkyně v této části žaloby domáhá vydání aktu, který není rozhodnutím ve věci samé, není splněna podmínka řízení, kterou je podle § 79 s. ř. s. právě nevydání rozhodnutí ve věci samé. Tento nedostatek řízení nelze z povahy věci odstranit. Soud proto žalobu v této její části odmítl podle § 46 odst. 1 s. ř. s.

IV. Odmítnutí části žaloby proti postupu žalovaného ohledně přídaveků na dítě

21. Další pochybení žalovaného spatřuje žalobkyně v tom, že v důsledku zaslání oznámení o změně výše dávky a výplatě dávky s tříměsíčním zpožděním nemohla žalobkyně požádat o **přídavek na dítě** již od ledna 2018.

22. Návrhem ve správním soudnictví se lze podle zákona soudního řádu správního domáhat – kromě možností uvedených v § 4 odst. 1 písm. d) a § 4 odst. 2, o něž se v dané věci zjevně nejedná – 1) zrušení či vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti osob [§ 4 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 65 odst. 1 s. ř. s.]; 2) uložení povinnosti správnímu orgánu vydat v již zahájeném řízení rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení, je-li k tomu správní orgán podle zákona povinen a ve stanovené lhůtě tak neučinil [§ 4 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 79 odst. 1 s. ř. s.]; 3) ochrany či vyslovení nezákonnosti zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu, jenž není rozhodnutím a jímž byl žalobce přímo zkrácen na svých právech a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo [§ 4 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 82 s. ř. s.].
23. Žalobkyně fakticky tvrdí, že v důsledku nesprávného postupu pracovnice žalovaného – ať už se za takový postup považuje přiznání příspěvku na bydlení až po uplynutí zákonem stanovené lhůty, pokud by byly citované informace ohledně podmínek pro podání žádosti o přídavek na dítě správné, nebo v opačném případě poskytnutí nesprávných informací – jí vznikla peněžní újma, neboť přídavek na dítě jí nemohl být přiznán již od ledna 2018, jak si přála, nýbrž až od data pozdějšího.
24. Soud zdůrazňuje, že žalobkyně žádost o přídavek na dítě od ledna 2018 nepodala, a to právě kvůli popsanému postupu žalovaného, proto je pojmově vyloučena jak žaloba proti rozhodnutí o takové (nepodané) žádosti, tak nečinnost žalovaného při jejím vyřizování.
25. Tato část žaloby tak vůbec nespadá do věcné příslušnosti soudů rozhodujících věci ve správním soudnictví, neboť na obdobné případy dopadá zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Podle něj se lze domáhat náhrady škody vzniklé jak v důsledku vydání rozhodnutí po uplynutí zákonné lhůty, tak v důsledku poskytnutí nesprávných informací orgánem sociálního zabezpečení.
26. Naposled uvedenou situaci se již opakovaně zabýval Nejvyšší soud. Na příklad v rozsudku sp. zn. 30 Cdo 734/2013 z 21. 8. 2013, v němž posuzoval nároky plynoucí z poskytnutí mylných informací ohledně podmínek pro vznik nároku na výplatu dávek peněžité pomoci v mateřství, konstatoval, že „*poskytnutí informace ze strany orgánů státní správy sociálního zabezpečení i před zahájením správního řízení, je zcela nepochybně výkonem veřejné moci, a vztahuje se tak na něj zákon č. 82/1998 Sb.*“ (Obdobně srov. rozsudky téhož soudu sp. zn. 25 Cdo 5521/2007 z 11. 3. 2010 a sp. zn. 30 Cdo 2174/2012 ze 17. 1. 2013, k nimž se přihlásil také NSS v rozsudku č. j. 10 Afs 113/2016-37 ze 7. 12. 2017).
27. Případné nepříznivé důsledky postupu žalovaného pro žalobkyni je proto možné řešit pouze postupem podle zákona č. 82/1998 Sb. Za nesprávný úřední postup lze při splnění zákonných podmínek považovat právě i poskytnutí nesprávné informace ze strany správního orgánu.
28. Jelikož tato část návrhu (žaloby) vůbec nespadá do pravomoci správních soudů, soud ji jako nepřipustnou odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.
29. Jen pro úplnost soud podotýká, že nárok na přídavek na dítě má samotné nezaopatřené dítě (§ 17 ZSSP), a případná škoda vzniklá postupem žalovaného vznikla primárně právě tomuto nezaopatřenému dítěti, nikoli jeho zákonné zástupkyni. Tato okolnost nicméně nebyla pro nynější řízení s ohledem na nedostatek věcné příslušnosti soudu významná.

V. Závěr a náklady řízení

30. Soud žalobu odmítl v částech, u nichž nebyly splněny podmínky řízení (požadavek na vydání oznámení o změně výše příspěvku na bydlení) nebo které nespádaly do pravomoci soudu rozhodujícího věci ve správním soudnictví (tvrzené zamezení možnosti podat žádost o přídavek na dítě již od počátku roku 2018).
31. Naopak v části, v níž žalobkyně brojí proti výši přiznaného a vyplaceného příspěvku na bydlení za rok 2018, soud bude v řízení nadále pokračovat, avšak pod novou spisovou značkou.
32. Výrok o náhradě nákladů řízení mezi účastníky té části řízení, která končí odmítnutím části žaloby, se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s., podle nějž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

Poučení:

Proti **výroku I.** tohoto usnesení není podle § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. kasační stížnost přípustná.

Proti **výrokům II., III. a IV.** tohoto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 29. listopadu 2021

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu

